Lehrpfad-Rally Nadasch
Tanösvény-rally Mecseknádasd

Zusammengestellt von **MÁRIA FREY**
Összeállította **FREY MÁRIA**

Grafische Gestaltung **ÁKOS MÜLLER**
Grafikai szerkesztés **MÜLLER ÁKOS**

DEUTSCHE SELBSTVERWALTUNG
NADASCH

Das Motto des Lehrpfades ist „Volksseele". Volksseele fasst die Stimmungen, Gewohnheiten zusammen, welche durch Naturelemente und Erziehung bestimmt werden können.

Welche Elemente haben in Nadasch zur Herausbildung der örtlichen Volksseele beigetragen?

Die Namen der Stationen verraten es Dir. Trage sie bitte in die Abbildung ein.

In den Tafel- und Begleithefttexten findest Du auch, was diese Titel bedeuten. Schreibe es bitte unter den Stationsnamen. Das Bespiel zeigt es.

SEGEN:
Geschenk der göttlichen Vorhersehung

TALENT:
Liegt im Blut

EHRFURCHT:
Gottvertrauen und Religiosität

Volksseele
Nádasdi lélek

AUSDAUER:
Womit man aufgewachsen ist

REICHTUM:
Etwas schätzen zu können

EINSTELLUNG:
Wie man etwas tut

DANKBARKEIT:
Nichts als selbstverständlich hinnehmen

A tanösvény mottója a „Nádasdi lélek". Azokat a hangulatokat, szokásokat foglalja magába, amelyet a természeti környezet és neveltetés alakíthat.

Mely elemek járultak hozzá a „Nádasdi lélek" kialakulásához?

Az állomások nevei elárulják. Írd őket légy szíves az ábrába.

A tábla és kísérőfüzet szövegeiben megtalálod azt is, mit jelentenek. Írd a táblanév alá. Figyeld a példát.

LEBENSWEISHEITEN - LAPBOOK

Jede Tafel enthält eine Lebensweisheit der Nadascher zum Thema, aus der auch Du etwas für Dein Leben lernen kannst.

Trage sie bitte sowohl deutsch, als auch ungarisch in die Lapbook-Vorlage ein.

ÉLETBÖLCSESSÉG - LAPBOOK

Minden táblán található egy életbölcsesség, amelyet a nádasdiak a témához kötnek. Számodra is tanulságosak lehetnek!

Írd őket mindkét nyelven a lapbook-alapba.

Segen Áldás

Betrachte bitte das Umfeld der Station. Was befand sich in welcher Himmelsrichtung?

Lies einfach die Schüttelwörter richtig. Wie hießen die Gebiete? Was ist die Höhe über dem Meeresspiegel?

Figyeld meg az állomás környezetét. Milyen növények voltak mely égtájon?

Olvasd el helyesen a zavarós szavakat. A területek neveit és a tengerszint feletti magasságot írd a megfelelő helyre.

WEINGÄRTEN / SZŐLŐHEGY

K H I E R I C H E P E R I C H
TEMPLOMHEGY 411 m

K E T S C H K E H E H
KECSKEHÁT 490m

W E R G E L E
B E R E K A L J A

D I L **W** E W I L D E
S S N R F G E I T O **P** P F I N G S T R O S E
D A **V** V A D
K I S Ü D N **P** Ö P Ü N K Ö S D I
S Ó **R** A Z R Ó Z S A

A E O N **H** G D R H A G E D O R N
H L C H E **S** E S C H L E H E
U D R O E **H** N L H O L U N D E R
N L I H O S E C K E **K** R R K O R N E L K I R S C H E
A Y A O **G** N A G L G A L A G O N Y A
É Ö Y N **K** K K Ö K É N Y
O Z **B** A D B O D Z A O M **S** S O M

Um die Nadasch-Karte herum siehst Du verschiedene Baumstammscheiben im Boden versenkt. Sie zeigen, welche Bäume es in den Wäldern um das Dorf herum früher gab.

Die Spiegelwörter verraten, welche es waren. Verbinde anschließend mit der ungarischen Bedeutung.

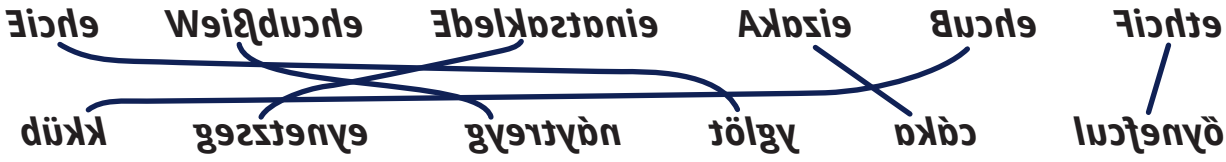

A Nádasd-térkép körül különböző fakorongokból kirakott terület azt mutatja, milyen fákat találtak a betelepülő németek a környező erdőkben.

A szavakat tükörrel olvasva Te is megtudod. Keresd meg a magyar megfelelőjüket, és légy szíves kösd össze a párokat.

Ehrfurcht Alázat

Die Einwohner des Dorfes vertrauten auf das Versprechen der Kirchturmglocke.

Welche Zeile der Inschrift ist mit den angeführten Zeichnungen gemeint?

Trage es bitte in die Felder ein.

A lakosság bízott a nagy harangon szereplő mottóban.

A felirat mely sorát idézik a következő illusztrációk? Egészítsd ki a mezőket.

Ich halte Sturm und Gewitter fern

Távol tartom a vihart és dörgedelmet

Erhöre das Flehen

Meghallgatom a könyörgéseket

Mahne vor Feuersbrunst

Figyelmeztetek a tűzvészre

Beweine die Toten

Megsiratom a halottakat

Rufe meine Herde zum Gottesdienst

Istentiszteletre hívom nyájamat

Rate bitte: Was passt zusammen?

Es geht um die religiösen Gepflogenheiten der Dorfbewohner.

Am Samstagabend betete man in einer Andacht um eine reiche Weinlese.

Szombat este ájtatosság keretében imádkoztak a szőlők nagy hozamáért.

Die Überlebenden gingen als Erinnerung an die Opfer der Pestseuche jeden Sonn- und Feiertag schwarz gekleidet zum Gottesdienst.

A túlélők a pestisjárvány áldozatainak emlékére megfogadták, hogy vasár- és ünnepnapon fekete öltözékben vesznek részt az istentiszteleten.

„Pesttracht“

„Pestisviselet“

„Hagelabend“-Andacht

„Jégesőest“-ájtatosság

Votivtage

Fogadalmi napok

Vom 24. 04. bis zum 29.09. durfte man am Samstag nur bis 12 Uhr auf den Feldern arbeiten. Am Nachmittag gab es eine Litanei für den Schutz gegen Naturkatastrophen.

Április 24-től szeptember 29-ig szombatonként csak a déli harangszóig dolgoztak a földeken. Délután litánián imádkoztak a természeti csapások ellen.

Vajon mi tartozik egymáshoz? A lakosság vallási szokásairól van szó.

Talent Tehetség

Kaum zu glauben, dass einfache Menschen Werke von berühmten Komponisten gesungen haben.
Welche Komponisten sind denn gemeint? Der Tafeltext lüftet das Geheimnis!

Hihetetlen, de egyszerű emberek istentiszteleten híres zeneszerzők műveit énekelték.
Mely zeneszerzőkről van szó?
A tábla szövege elárulja.

Name des Komponisten *Zeneszerző neve*	*Franz Joseph Haydn*	*Franz Peter Schubert*
Titel des Messgesangs *Miseének címe*	*Hier liegt vor deiner Majestät*	*Hier liegt vor deiner Majestät*

Sieh Dir bitte die Fotos der Tafel an und lies dazu den Tafeltext.
Wie heißt der Mann auf dem ersten bzw. letzten Bild in der Reihe, welcher auf Knopfharmonika spielt?

Wohlschein, Franz

Lang, Johann

Nézd meg a táblán szereplő képeket és figyelmesen olvasd el a szöveget.
Tudod most már, hogy hívják az első és utolsó képen látható zenészt?

Geh bitte nun zur Wandinstallation. Finde bitte heraus, welche Instrumente Du der Reihe nach hörst.
Trage den Namen in die Tabelle ein und zeichne dann das Instrument.

Name *Név*	**1.** *Tuba* *tuba*	**2.** *Trompete* *trombita*	**3.** *Knopfharmonika* *gombos harmonika*	**4.** *Flügelhorn* *szárnykürt*
Zeichnung *Rajz*				

A faldekorációhoz lépve kiderítheted, mely hangszerek szólalnak meg sorban.
Légy szíves egészítsd ki ennek megfelelően a táblázatot.

Ausdauer Kitartás

Auf dem Weinfass findest Du ein Kreisdiagramm mit den häufigsten 10 Familiennamen zwischen 1721-2007.

Schreibe bitte die passenden Namen auf die Linien.

A boros hordón található kördiagram 1721-2007 közötti 10 leggyakoribb családnevet mutatja százalékos megoszlásban.

Légy szíves írd a neveket a százalékoknak megfelelően a vonalakra.

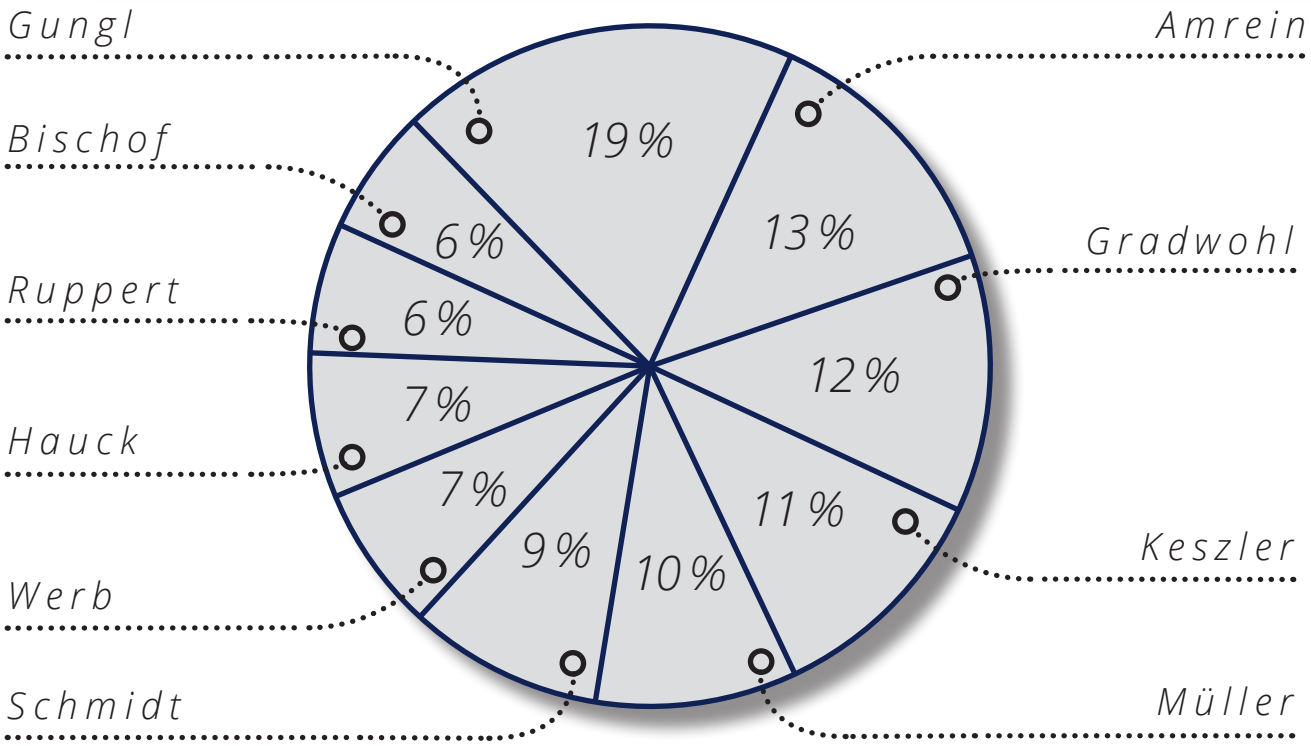

„ Ausdauer ist die Tochter der Kraft.“

Das gilt besonders für die verschiedenen Handwerker. Was für Handwerkerprodukte entdeckst Du in der Stationsgestaltung?

„ A kitartás az erő szülötte.“

Ez különösen igaz a mesteremberekre. Az állomás környezetében milyen mesterségekhez kapcsoló termékeket fedezel fel?

Steinmetz / Kőfaragó	*Kreisdiagramm / kördiagram*
Fassbinder / Kádár	*Weinfass / hordó*
Seiler / Kötélgyártó	*Seil aus Hanf / kenderkötél*
Wagner / Bognár	*Wagenrad / kocsikerék*

Einstellung Hozzáállás

Die Fotos und das Windspiel über dem Eiskeller bzw. an der Tafel verraten Dir, auf welchem Gebiet Christina Arnold und Antal Dechandt künstlerisch tätig sind.

A fotók és a széljáték a jégverem felett, ill. a táblán elárulják, mely művészeti ágban tevékenykedik Arnold Krisztina és Dechandt Antal.

Christina Arnold / Arnold Krisztina

Literatur / irodalom

Antal Dechandt / Dechandt Antal

Bildende Kunst: Bildhauerei
képzőművészet: szobrászat

Erkennst Du an den Kunstwerken von Antal Dechandt, mit welchen Materialien er arbeitet? Du darfst auch einen Blick in sein Atelier werfen. Zähle bitte die Materialien auf, welche Du erkennt hast.

Mely alapanyagokat ismered fel Dechandt Antal műveiben. Sorold fel őket.
A műtermébe is vethetsz egy pillantást.

Restholz: Wurzeln / gyökerek, Weinstockpfähle / szőlőkarók, Äste / ágak, Baumrinden / kéreg; Schilf / nád

Magst Du für einige Minuten Dichter sein?
Wie lautet Dein Gedicht zum folgenden Titel?

Szeretnél néhány percre költővé válni?
Hogyan hangzik az általad írt vers a következő címhez?

Zählen wir

Ich:

Du:

Er, sie:

Wir:

Ihr:

Sie:

Hast Du Lust eins der Gedichte zu illustrieren?
Viel Spaß!

Volna kedved egyet a bemutatott versek közül illusztrálni? Csak bátran!

Reichtum Érték

Welche Wörter - die im Tafeltext stehen - verwendete man früher für den Beruf: Arzt?
Mely régi szavak felelnek meg a mai *orvos* szó jelentésének?

Chirurgus / kirurgus , Feldscher

Kannst Du folgendes Schaubild mit Informationen aus dem Tafeltext ergänzen? Versuche es bitte!

A táblaszöveg segítségével légy szíves egészítsd ki a következő ábrát. Menni fog!

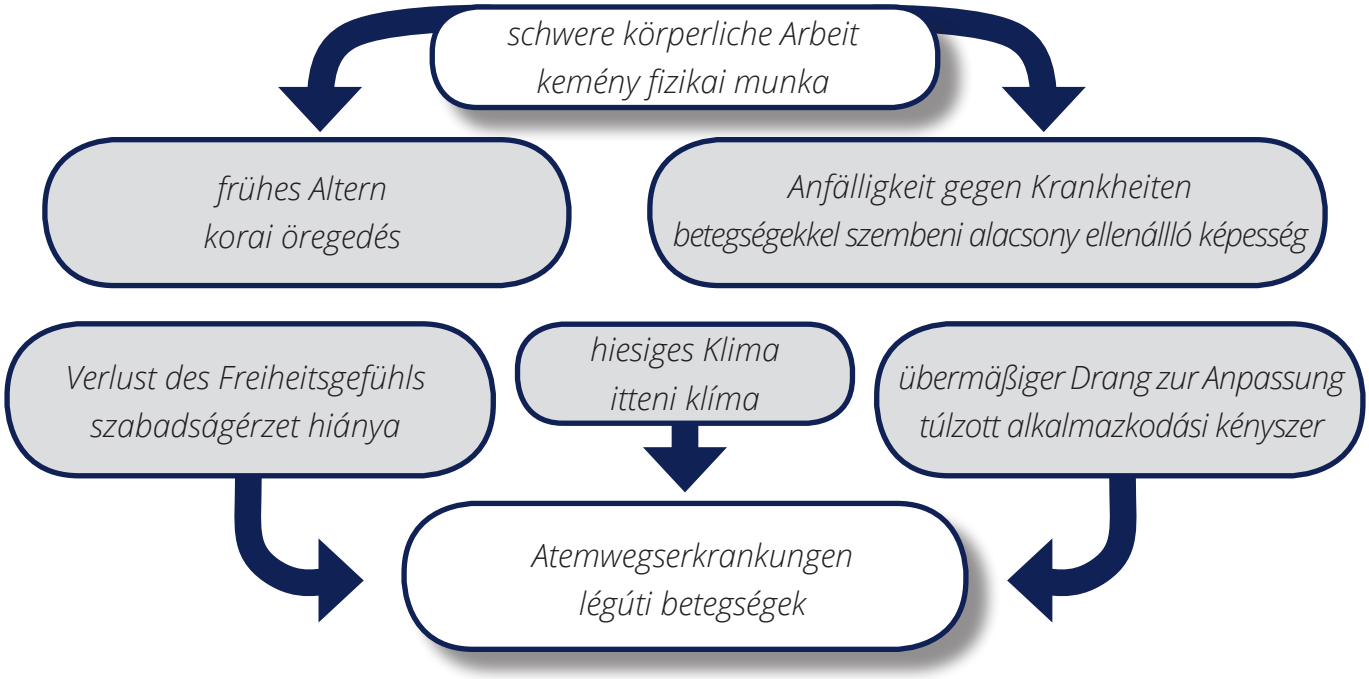

Platziere bitte Deinen Fuß auf den Fußabdruck und sprich folgenden Spruch:
„Ihr Käfer und Ameisen alle, entfernt die Krankheit von mir."

Helyezd a talpadat a lábnyomra és mondd a következő versikét:
„Ti mindenféle bogarak és hangyák, vigyétek el a betegségemet!"

Nun, schon gesund? Die Pflanzen im Kräutergarten können auch helfen. Welche erkennst Du?

Már meggyógyultál? A gyógynövénykert is segíthet még. Mely gyógynövényeket ismered fel?

Thymian / kakukkfű, Rosmarin / rozmaring, Zitronenmelisse / citromfű, Brennnessel / csalán

Dankbarkeit Hála

Lies bitte aufmerksam den Tafeltext. Was spendeten bzw. stifteten die Dorfbewohner für religiöse Zwecke?

Fülle den Klingelbeutel.

Figyelmesen olvasd el a tábla szövegét. Mit adományoztak a falu lakói vallási célra?

Mi kerül a perselybe?

Wegkreuze / útmenti keresztek

Kapellen / kápolnák

Kruzifixe / feszületek

Glocken / harangok

Wie drückst Du Deinen Dank aus?

Finde bitte eine kreative Form, Deinen Eltern Dank zu sagen!

Te hogyan fejezed ki háládat?

Mondj kreatív módon köszönetet szüleidnek.

Wir danken Dir, dass Du bei der Lehrpfadbegehung so toll mitgemacht hast!

Hálásan köszönjük, hogy aktívan részt vettél a tanösvény állomásainak megismerésében!